

Slovenska romantika

1830 - 1848
Kranjska č'belca - marčna revolucija

	Romantika	Realizem	
Lirika in poezija	Človekova notranjost	Človekovo zunanje okolje	Epika in proza
	Čustva	Razum	
	Domišljija	Resnica je pomembna	
	Preteklost	Sedanjost	
	Izjemne osebnosti	Običajna/tipična osebnost	
	Posameznik, ki se ne znajde v svetu	družba	

Glavni avtorji:

1. [France Prešeren](#)

Poezije dr. Franceta Prešerna (1846).

Je glavni predstavnik slovenske romantike.

Z njim je slovenska poezija dosegla evropsko kvaliteto.

2. [Matija Čop](#)

Bil je mentor Francetu Prešernu in naš prvi raziskovalec književnosti.

3. [Janez Cigler](#)

Leta 1836 izda prvo slovensko povest Sreča v nesreči.

4. [Jernej Kopitar](#)

Napisal prvo slovensko znanstveno slovnico.

V romantiki pomemben nasprotnik Prešerna.

Zgodovinske značilnosti:

Slovenci smo del Avstrije, kjer vlada strog policijski režim - Metterinichov absolutizem. Slovincem niso dovoljevali nobenih narodnih pravic, a le za eno leto. Pride do svobode tiska. Slovenščina se lahko uporablja v javnosti. Slovenci lahko ustanovljamo politična društva. Leta 1948 dobimo prvi politični program Zedinjena Slovenija. V njem so Slovenci zahtevali:

1. Da se vsi Slovenci združimo v en narod, ki naj ima svoj deželni zbor znotraj Avstrije.
2. Slovenci naj bodo enakopravni Nemcem tako v jeziku kot v pravicah.

Gibanja v tem času

ILIRIZEM - gibanje za združitev vseh Južnih Slovanov in za enoten južnoslovanski jezik.

Proti ilirizmu sta bila Prešeren in Čop, ker sta se bala za obstoj slovenskega jezika.

PANSLAVIZEM - gre za združitev vseh Slovanov in za enoten Slovanski jezik.

ABECEDNA VOJNA - to je gibanje za novo pisavo. Kopitar je predlagal, da bi Slovenci dobili novo pisavo, kjer bi vsak glas imel svojo črko. Zato sta Dajnko in Metelko izumila dve pisavi dajnsčico in meteljčico. Proti pisavama sta bila Prešeren in Čop, ker naj bi bili pisavi grdi in ker sta mešali Cirilico in Latinico. Tako so obe pisavi prepovedali. Ostala je še naprej do leta 1845 Bohoričica. Potem pa smo dobili današnjo pisavo.

France Prešeren

Rojstvo: 3. 12. 1800 v Vrbi na Gorenjskem

Smrt: 8. 2. 1894 v Kranju

Šolanje: Ribnica, Ljubljana

Študij: Dunaj

Poklicna smola: Ni dobil državne službe. Dobil jo je šele dve leti pred smrtjo.

Prešernove ženske: Zaljubljen je bil v Julijo Primic.

Prijatelji: Matija Čop

Izdane knjige: Poezije doktorja Franceta
Prešerna (izšla je leta 1846 z letnico 1847)

6 Prešernovih pesmi: Krst pri Savici, O Vrba, Povodni mož, Zdravljica, Pod oknom, Apel in čevljar.

- Prešeren je uvedel veliko novih literarnih vrst npr.: romantično-ljubezensko pesem, refleksivno pesem (razmišlja o življenju), napitnico, elegijo ali žalostinko (ko kdo umre), balado, romance, lirsko-epsko pesnitev oz. povest
- Uvedel je tudi nove oblike
- Najrajši je pisal v obliki soneta
- Glosa - gazela

Obdobja njegovega ustvarjanja:

1. MLADOSTNO OBDOBJE 1824 - 1830

- Povodni mož
- Dekletam

Pesmi so lahkotne, pozivajo k uživanju življenja.

2. ZRELO OBDOBJE 1830 - 1840

- Sonetni venec
- Krst pri Savici
- Slovo od mladosti
- Gazele
- Sonetje nesreče
- Glosa
- Pevcu

V tem času je bil že pravi romantik. Govori o neusojeni in neuresničljivi ljubezni, ima se za narodnega buditelja. Uporablja klasične pesniške oblike.

3. POZNO OBDOBJE 1840 ->

- Zdravljica
- Pisal je le priložnostno.

Pomen Prešerna:

Dosegel je Evropski nivo:

- s tematiko
- z oblikami (težke oblike npr. SONET)

Bil je zgled kasnejšim piscem. Močno je vplival nanje.